

[Alfred Jensen.]

legater. Den skævhed, der findes her, må rettes; der må ydes langt større beløb fra det offentliges side. Efter debatten om studiefonden, og efter hvad der senere er fremkommet, tror jeg, der er almindelig enighed om, at de midler, der kommer gennem tips-tjenesten, ikke er i stand til at klare dette problem. Der må stilles betydelig større beløb til rådighed, end der her er tale om, også udover de 1½ mill. kr.

Jeg ser, at der i ungdomskommissionen har været talt om — og af dagspressen forstås jeg, at der er ved at være enighed om det —, at hvis man vil give legater til de unge, der trænger til det, må man op på betydelig større beløb. Danske studerendes fællesråd gør opmærksom på, at der egentlig er 6 000, der burde have legater; så siger det sig selv, at der ikke kan blive mere end 250 kr. til hver enkelt af studenterne, og det er et for ringe beløb; det tror jeg man vil give mig ret i. Det er også derfor, ungdomskommissionen har tumlet med betydelig større beløb; man talte om 8—9 mill. kr. Efter vor opfattelse er det absolut det mindste, der kan være tale om, hvis man vil give midler, således at man kan sige, at samfundet på dette område så nogenlunde har gjort sin skyldighed. Men hertil kommer, at det ville være en urimelighed, om man kun gav penge og midler til legater til den del af ungdommen, der studerer ved universiteterne og de højere læreanstalter. Også de unge mennesker, der studerer ved gymnasier, seminarier, teknika o. s. v., har moralsk krav på at få legater og blive hjulpet af samfundet på samme måde, som man hjælper studenterne. Jeg vil tro, at der her kan være enighed om, at de studier, der foregår disse steder, er nødvendige, ja, nogle af dem er faktisk forudsætninger for, at man kan komme på universitet, og derfor er samfundet akkurat lige så interesseret i at bibringe ungdommen den uddannelse, der her finder sted, som den højere uddannelse. At forældrene ikke er i stand til at klare opgaverne, viser de beretninger, man har fra de studerendes verden; de må for at gennemføre studierne tage arbejde i fritiden, og at det forlænger studietiden, siger sig selv; at det også forringer uddannelsesmulighederne, er ligeledes ganske klart.

Alt dette taget i betragtning mener vi, at hvis man vil gennemføre en betryggende ordning med legater til den del af ungdommen, der studerer ved de læreanstalter og institutter, jeg har omtalt, må man op på et beløb, der ikke kan ligge lavere end 20 mill. kr. årlig. Jeg ved meget vel, at man vil

sige, det er et stort beløb, men jeg gør opmærksom på, at da vi behandlede studiefonden, oplystes det i materialet, at man skulle fordele midlerne på en befolkningsgruppe, der omfatter 130 000 mennesker. Tager man det i betragtning, siger det sig selv, at så kan beløbet ikke være for stort, så er spørgsmålet snarere, om det er stort nok. Jeg vil også gerne her for en fuldstændigheds skyld gøre opmærksom på, at de 20 mill. kr., vi her har foreslået, gælder med det prisniveau, der er i dag. Stiger priserne, siger det sig selv, at så må der stilles større beløb til rådighed; ellers vil det betyde, at midlerne ikke rækker til, d. v. s. at de unge menneskers forhold vil blive forringet i samme omfang, som priserne stiger.

Hvis man ser på, hvad det koster samfundet at uddanne så betydelingsfulde videnskabsmænd og videnskabelige arbejdere som læger, økonomer, ingeniører o. s. v., vil man finde ud af, at det er betydelig billigere, end hvad det koster samfundet at uddanne jetflyvere. Det koster nemlig 200 000 kr. pr. stk. Når man kan ofre så meget på en sådan uddannelse, siger det sig selv, at så er det mere betimeligt, at man ofrer penge på den del af ungdommen, der uddanner sig for fredens gerning.

Under det fjerde punkt behandler vi spørgsmålet om bosætningslån. Det har aldrig været billigt at sætte bo, men jeg tror, man har ret til at sige, at det er langt dyrere nu, end det nogensinde har været. Derfor kan det store flertal af ungdommen ikke starte eget hjem uden ved hjælp af lån eller ved at købe på afbetaling, og her viser erfaringerne jo, at det er dyrt at være fattig. I ungdomskommissionen har man været opmærksom herpå og også erkendt, at denne afbetalingshandel var en uheldig foreteelse, som man såvidt muligt skulle se at komme til livs. Såfremt der skal gøres noget for at hjælpe de unge, der sætter bo, og for at komme den uheldige afbetalingshandel til livs, findes der simpelthen ikke nogen vej udenom bosætningslån. Derfor foreslår vi, at det nu pålægges regeringen at møde frem med forslag herom. Udover at nævne, at renten skal være særlig billig, har vi ikke villet skrive noget om, hvad et sådant lovforslag skulle indeholde. Det betyder ikke, at vi ikke har vore ideer derom, og jeg vil gerne sige her, at efter vor opfattelse skal betingelsen for at få bosætningslån ikke være, at der er præsteret en opsparing. Efter vor opfattelse må man kunne udnytte de erfaringer, der er gjort i Sverige og Finland, og gå den samme vej som der, nemlig at give bosætningslån uden hensyn til,